

Till:
Finansdepartementet, finansmarknads-
avdelningen
E-post: fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.fma.fpm@regeringskansliet.se

Datum: 2020-06-10

Yttrande

Fi2020/01995/FPM

Remiss – Promemorian En översyn av regleringen för Tjänstepensionsföretag (Fi2020/01995/FPM)

Svenska Försäkringsförmedlares förening (SFM) har beretts tillfälle att ge synpunkter på rubricerade remiss. SFM är positiva till förslagen som leder till en bättre situation för egenföretagare, samtidigt som SFM är bekymrad över att individuell tjänstepension – vilken i många fall är vad egenföretagare tecknar – får konkurrensnackdelar i förhållande till kollektivavtalsgrundad tjänstepension.

SFM företräder omkring 1 900 försäkringsförmedlare på den svenska marknaden. Av dessa förmedlar omkring 1 200 medlemmar livförsäkring, vilket givetvis även inkluderar rätt att distribuera tjänstepensionsförsäkringar såsom de definieras i 1 kap. 4 § lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag. Försäkringsförmedlare bedriver tillståndspliktig verksamhet under lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution (LFD) samt närliggande regelverk, inklusive lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism(PTL).

Med hänsyn till att pension och därtill hörande försäkringsprodukter får erkännas vara en lågintresseprodukt för köparen av produkten, fyller försäkringsförmedlare en väldigt viktig roll i att skapa kunskap om produkten hos, samt bära ut produkterna till, kunderna. Försäkringsförmedlare är en aktör på försäkringsmarknaden som har möjlighet att konkurrensut-sätta produktutbudet till förmån för kundernas bästa intresse. SFM anser att en marknad i konkurrens bidrar till bättre tjänster, bättre produkter och lägre priser.

Givet den avgränsning som riksdagens tillkännagivanden till regeringen hade stannar SFM vid att lämna ett par övergripande synpunkter som är viktiga för en konkurrensneutral marknad och avstår i övrigt från att yttra sig.

Synpunkter från SFM – lika regler för lika produkter

Information

Promemorian föreslår att

tjänstepension som tryggas genom kollektivavtalsgrundad tjänstepensionsförsäkring som meddelas av ett tjänstepensionsföretag och tjänstepensionsförsäkringen följer av en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation, ska kollektivavtalsparterna få avtala om

1. vilken information som ska lämnas, och

*2. när, hur och av vem informationen ska lämnas.
Avtalsfriheten ska också omfatta skyldigheten att lämna ett pensions-besked
och att lämna information vid distribution av tjänstepensionsförsäkringar.*

Såsom förslaget är utformat noterar SFM att avtalsfriheten från lag (2018:1219) om försäkringsdistribution inte kommer att omfatta tjänstepensionsförsäkring som tryggas inom ett försäkringsföretag, endast tjänstepensionsföretag. SFM är därför oroad över att den kollektivavtalade tjänstepension i ännu ett lagstiftningsärende får fördelar framför individuellt avtalad tjänstepension och att tjänstepensionsföretagen får en väsentlig fördel framför livförsäkringsföretagen.

Den kollektivavtalade tjänstepension utgör den största delen av tjänstepensionsmarknaden, men den individuella tjänstepensionen är en katalysator för långsiktigt sparande för små och medelstora företagare. Förslaget riskerar dessutom att leda till en utmanande regelverkssituation för livförsäkringsföretagen i deras möjligheter att få tillgång till den kollektivavtalsgrundade marknaden och samtidigt efterleva lagbestämmelser om informationsgivning.

Framtagande av information och distribution av densamma utgör en inte oväsentlig kostnad för de berörda aktörerna. Genom att i lag reglera informationshantering inom en vital och viktig del av den svenska tjänstepensionsmarknaden – den för småföretagare – men samtidigt medge avtalsfrihet på samma område för en annan, kommer sannolikt att leda till högre kostnader för individuellt avtalad tjänstepension samt en snedvriden konkurrens för livförsäkringsföretagen.

Det handlar avslutningsvis även om en möjlighet till tillsyn och ett jämställt kundskydd. Genom att underkasta sig reglering i lag (2018:1219) om försäkringsdistribution uppnår aktörer ett inom EU överenskommet högt kundskydd vad gäller information, samtidigt som Finansinspektionen har rätt att utöva tillsyn. Genom förslaget i promemorian riskerar kraven bli lägre och ingen tillsyn kommer att kunna utövas vid brister.

Tjänstepensionsförsäkring och något om risken för penningtvätt

Genom lag (2019:742) om tjänstepensionsrörelse¹ infördes en ny rörelseform, tjänstepensionsrörelse som bedrivs av tjänstepensionsföretag. Livförsäkringsföretag kommer även fortsättningsvis kunna tillhandahålla tjänstepensionsförsäkring under Försäkringsrörelselagen (2010:2043). Tjänstepensionsförsäkring är dock samma typ av försäkringsprodukt som existerade innan ikraftträdandet av lag om tjänstepensionsrörelse, det rör sig inte om en ny tryggandeform och tjänstepensionsrörelse är alltså en form av försäkringsrörelse.² Enligt förslaget undantogs tjänstepensionsföretags distribution av tjänstepensionsförsäkring från tillämpningsområdet för PTL, däremot undantas inte tjänstepensionsförsäkring som distribueras av ett livförsäkringsföretag.³

Anknutna försäkringsförmedlare undantas från tillämpningen av PTL – på grund av att det saknas behov av ett självständigt ansvar hos den anknutna förmedlaren.⁴ Vad gäller regleringen för tjänstepensionsföretag, och berörda tjänstepensionsförsäkringar, såg heller inte utredningen att det finns legala skäl eller andra riskbaserade behov av ansvar under PTL.⁵

SFM ser det klart rimliga i denna riskbaserade ansats och förutsätter att de produkter som tillhandahålls av sådana tjänstepensionsföretag, och för den del tjänstepensionsförsäkring

¹ Prop. 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag

² Prop. 2018/19:158 s. 183.

³ Se prop. 2019/18:158 s. 655 ff. (elektronisk version)

⁴ Se prop. 2017/18:216 s. 101f (elektronisk version)

⁵ Se prop. 2019/18:158 s. 655 ff. (elektronisk version)

från livförsäkringsföretag, tillmäts motsvarande låga risknivå hos de aktörer som distribuerar dessa produkter genom försäkringsdistribution. Tyvärr medger inte lagstiftningen denna likvärdiga hantering, utan lägger större krav på livförsäkringsföretag och försäkringsförmedlare än på tjänstepensionsföretag.

SFM är sammanfattningsvis av uppfattningen att den inneboende risken i produkten, tjänstepensionsförsäkring, bör bedömas likvärdig oavsett vilken verksamhetsutövare som distribuerar den. Det mest ändamålsenliga, och SFM:s förslag, är att distribution av livförsäkring fortsatt utgör tillämpningsområdet för lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, men att tjänstepensionsförsäkring enligt definition i till lag om tjänstepensionsföretag 1 kap. 4 §, undantas.⁶

Det skulle inte riskera att leda till att livförsäkringsföretagen och försäkringsdistributörer, såsom försäkringsförmedlare, undantas regleringen för motverkande av penningtvätt. Det skulle innebära en riskbaserad lagstiftning inom ramen för regelverket där lika produkter behandlas lika. Även om sakfrågan i denna del inte varit föremål för promemorian anser SFM att den behöver få mer uppmärksamhet i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Stockholm den 10 juni 2020,

Karin Lindblad
VD, SFM

Per Johan Gidlund
Jurist, SFM

⁶ För förmedlares del skulle undantaget för tjänstepensionsförsäkring i så fall implementeras i PTL 1 kap. 2 § p. 5.